Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimetŭ,
INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşovŭ şi la următórele Birourĭ de anunciurĭ: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik*, *J. Danneberg*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*: în Bucurescĭ: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann.*
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LVII.

Nr. 51. Braşovŭ, Sâmbătă, 5 (17) Martie

...uţinĭ o înţelegŭ. Cei mai mulţĭ ...ratului publicŭ vorbescŭ despre ...pictură clasică, sculptură cla- ... lucru, ce s'ar înţelege de sine ...ue omulŭ sĕ-şĭ sdrobéscă ... cugetă însĕ şi nu înţelegŭ, ...le recerŭ în viéţă unŭ ...tru de a le învĕţa şi ... recerŭ unŭ sacrificiu ...ctatŭ, — şi pentru ... studiate! D-lŭ ... căcĭ a datŭ sĕ ...cele mai grele ... ca sĕ-lŭ facă sé ... în adevĕrŭ studiarea ... a unei astfelŭ de ...ŭ sĕ-i fiă încoronate ... Orchestra filarmo- ... şi patru dame, şĭ-a ...tarea, gréua sa ... *Concertulŭ lui* ... cu acom- ...d-şóra ... de

Ab... a adr... Târgu I.: pe ... luni 5 fl. Cu dusu... 12 fl., pe 6... 3 fl. Un... séu 15 ... tele...

Ce voescŭ?

Braşovŭ, 4 Martie v.

Cetitorii noştri îşĭ vorŭ aduce aminte, că în decursulŭ primului procesŭ de pressă alŭ „Fóiei Poporului“, pertractatŭ înaintea juriului din Cluşiu în Decemvre anulŭ trecutŭ, apĕrătorulŭ şi acusatulŭ au adusŭ în discusiune şi cestiunea împăcării între Românĭ şi Ungurĭ, ce se ventila p'atuncĭ în foile ungurescĭ din incidentulŭ escursiunei ce-o făcuseră studenţii din Blaşiu la Cluşiu Apĕrătorulŭ s'a provocatŭ atuncĭ tocmai la acéstă escursiune şi la primirea căldurósă, ce au întîmpinat'o studenţii românĭ din partea Karpategyletului, ca sĕ susţină afirmarea sa, că este în ajunŭ o împăcare între Maghiarĭ şi Românĭ şi că printr'unŭ verdictŭ condamnatorŭ s'ar face unŭ serviciu rĕu causei acestei împăcărĭ.

Apelulŭ acesta la frăţietate l'au esploatatŭ foile ungurescĭ în felulŭ lorŭ şi fiindcă aceste foi conchideau din purtarea „împăciuitóre“ a apĕrătorului şi a acusatului în procesulŭ politicŭ alŭ unei foi naţionale, la atitudinea generală politică a Românilorŭ, organulŭ nostru, cunoscêndŭ marele resensŭ, ce l'au provocatŭ în opiniunea publică română apucăturile ungurescĭ cu împăcarea, şi-a esprimatŭ părerea de rĕu, că prin lipsa de tactŭ politicŭ li-se dă contrarilorŭ noştri ocasiune de-a esploata cestiunea împăcării aşa cum a fostŭ pusă de ei, ḑicêndŭ:

„Bine au făcutŭ acusatulŭ şi apĕrătorulŭ, décă au fostŭ obiectivĭ şi décă n'au provocatŭ, căcĭ chiămarea lorŭ nu era, decâtŭ a rĕsfrânge acusaţiunea procurorului. Dér, — şi acésta privesce cu deosebire pe apĕrătorŭ, — ei nu trebuiau sĕ uite nicĭ unŭ momentŭ, că apĕrarea lorŭ avea sĕ fiă în prima liniă apĕrarea causei, şi că nu le era permisŭ a se folosi de nicĭ unŭ mijlocŭ, care nu putea sĕ consune cu interesulŭ causei nóstre naţionale, în stadiulŭ, în care se află ea.“

Suntemŭ convinşĭ, că toţĭ Românii binesêmţitorĭ au fostŭ şi au trebuitŭ sĕ fiă de acordŭ cu noi, căcĭ era clarŭ şi învederatŭ, că apĕrarea putea sĕ se folosécă de orĭ ce altŭ mijlocŭ spre a influinţa în modŭ conciliantŭ asupra juriului, numai aceea nu-i era permisŭ sĕ ḑică, orĭ sĕ dea şi numai sĕ se cunóscă, că prin achitarea clienţilorŭ ei s'ar crea o basă pentru împăcarea politică, de care vorbesc contrarii noştri; nu-i era permisŭ cu deosebire unui apĕrătorŭ într'unŭ procesŭ politicŭ alŭ unei foi române naţionale sĕ vorbéscă de-o apropiată împăcare în nisce momente, când nu esistă nicĭ celŭ mai micŭ substratŭ pentru o astfelŭ de împăcare, ba tóte faptele pledéză directŭ în contra ei.

Nicĭ n'au pututŭ aceia, pe carĭ îi privea observarea nóstră, sĕ-o combată. S'a încercatŭ însĕ „Tribuna“ într'unŭ *entre-filet* ciudatŭ în formă şi în stilŭ sĕ ia în apĕrare pe acusatulŭ şi apĕrătorulŭ în procesulŭ „Foii Poporului“, „faţă cu observaţiunile aspre, ce unŭ confrate le-a făcutŭ“, şi sĕ „constate“, că dênşii n'au susţinutŭ causa lorŭ, ci causa poporului întregŭ şi că cu deosebire apĕrătorulŭ „a desvoltatŭ şi a susţinutŭ causa românéscă atâtŭ de caldŭ şi cu atâta inteligenţă, încâtŭ a impusŭ însĕşĭ foilorŭ maghiare, carĭ au fostŭ silite sĕ mărturiséscă *situaţia tare*, pe care distinsulŭ advocatŭ s'a pusŭ ca apĕrătorŭ într'unŭ procesŭ politicŭ“.

Noi n'amŭ mai aflatŭ de lipsă a rĕspunde la acésta „constatare“ a confraţilorŭ noştri, prin care nu s'a alteratŭ câtuşĭ de puţinŭ îndreptăţirea observărilorŭ nóstre, ce le-amŭ făcutŭ tocmai pe basa mărturisirei foilorŭ maghiare, că „situaţia tare“, pe care s'a pusŭ apĕrătorulŭ, era apelulŭ sĕu la sinceritatea juraţilorŭ faţă cu „împăcarea amicabilă“, în ajunulŭ căreia ḑicea, că ne-amŭ afla.

Noi, în observările nóstre, amŭ vorbitŭ numai de casulŭ specialŭ cu lansarea afacerei de împăcare şi n'amŭ ḑisŭ, că în genere apĕrarea în procesulŭ, de care e vorba, nu s'ar fi făcutŭ în spiritŭ românescŭ. Ne pare bine de talentulŭ, ce'lŭ desfăşură tênĕrulŭ advocatŭ Dr. Stefanŭ Popŭ ca apĕrătorŭ în procese politice, dér acésta nu'lŭ absólvă nicĭdecum de îndatorirea de a păstra tactulŭ politicŭ, mai alesŭ când e vorba şi de susţinerea causei întregului poporŭ. Cestiunea a fostŭ în casulŭ de faţă numai, décă modulŭ prin care d-sa ca apĕrătorŭ a adusŭ înaintea juriului din Cluşiu afacerea cu „împăcarea, ce este în ajunŭ“ nu denotă cumva o lipsă de tactŭ politicŭ şi décă nu cumva prin acésta s'a derogatŭ causei întregului poporŭ?

Eramŭ îndreptăţiţĭ a spera, că observările nóstre vorŭ contribuì, ca altădată celŭ puţinŭ domnii din cestiune sĕ fiă cu mai mare băgare de sémă, când facŭ enunciaţiunĭ de aceste, carĭ atingŭ în generalŭ causa nóstră. Dér cu părere de rĕu vedemŭ, că ne-amŭ înşelatŭ.

In procesulŭ alŭ doilea alŭ „Foii Poporului“, ce s'a pertractatŭ în 1/13 l. c. în Cluşiu, acelaşŭ apĕrătorŭ a aflatŭ cu cale a suleva din nou cestiunea împăcării, accentuândŭ, că între Românĭ s'ar afla fórte mulţĭ carĭ o propagă, dér verdictele condamnătóre le-ar îngreuna rolulŭ împăciuitorŭ ş. a.

Procurorulŭ, care şi-a notatŭ mai bine observările amintite ale fóiei nóstre, decâtŭ d-lŭ apĕrătorŭ, i-a rĕspunsŭ, că nu crede în sinceritatea pretinsei dorinţe de împăcare a Românilorŭ, şi a adusŭ între altele ca argumentŭ, că atuncĭ, când în procesulŭ din Decemvre anulŭ trecutŭ apĕrătorulŭ ... bitŭ pentru împăcare ... silvaniei“ i-a criticatŭ ...

În faţa acestei at... făcutŭ apĕrătorulŭ? Décă ... dea la causa întregului poporŭ ... buia sĕ caute a ieşi din impasŭ ... cêndŭ, că foile române suntŭ în dreptŭ şi datóre chiar a critica pe toţĭ Românii câţĭ vorbescŭ de împăcare, în timpŭ ce Ungurii nu dau dovedĭ, că o voiescŭ; la rêndulŭ acestora este dér de a documenta mai întâiu sinceritate pentru o asemenea împăcare. Dér apĕrătorulŭ s'a gânditŭ numai la sine şi ca sĕ nu apară desavuatŭ şĭ-a luatŭ refugiulŭ la o apucătură, care nu-i face onóre nicĭ ca apĕrătorŭ, nicĭ ca Românŭ, susţiindŭ, că „Gazeta Transilvaniei“ nu mai represintă opiniunea publică, că prin urmare opiniunea publică română este pentru împăcare şi crede, că acésta se va puté inaugura prin achitarea celorŭ traşĭ în judecată.

Este sub demnitatea nóstră, ca celŭ mai vechiu organŭ naţionalŭ, de-a încerca sĕ ne apĕrămŭ în contra unei astfelŭ de insinuărĭ copilărescĭ, dér împrejurarea, că ea a fostŭ făcută de unŭ apĕrătorŭ românŭ într'unŭ procesŭ, unde se tracta de combaterea şi stigmatisarea ideii de maghiarisare, precum şi împrejurarea, că foile maghiare o primiră cu atâta plăcere, ne dă de gânditŭ.

Nu ne-arŭ fi surprinsŭ nicĭ decum, décă procurorulŭ ungurescŭ însuşĭ s'ar fi folositŭ de-o astfelŭ de apucătură faţă cu organulŭ nostru, pentru a lua în apĕrare politica de „împăcare pe cale socială“, preconisată de puternicii ḑilei. Dér ca tocmai unŭ apĕrătorŭ românŭ sĕ vină şi în faţa contrarilorŭ sĕ bêrféscă în asemenea modŭ în contra unei foi naţionale românescĭ, pentru-că ea condamnă nedemnele şi ridiculele comedii cu împăcarea, acésta amŭ creḑutŭ, că n'ar mai fi cu putinţă.

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

Despre dansŭ.

Se ḑice, că dansulŭ îşĭ are originea sa în *India*, unde unŭ óre-care *Taudus*, a întrodusŭ, în onórea unui ḑeu păgânŭ, o ceremoniă împreunată cu unŭ jocŭ sĕlbatecŭ, în cercŭ. Mai târḑiu apoi s'au formatŭ anumite caste, carĭ esistă şi astăḑĭ, în carĭ se consacrau fete serviciului divinŭ şi ḑeilorŭ, şi a cărorŭ datorinţă era, de a dansa la diferitele festivităţĭ religióse înaintea statuelorŭ de idolĭ, cântândŭ totŭ-odată imnurĭ.

La *Egipteni* se dansau aşa numitele dansurĭ ale lui *Apis*. Mai târḑiu se deprinseră în dansurile *„astronomice“*, numite astfelŭ dela festivităţile astronomice şi fisice, cu carĭ erau împreunate acele dansurĭ.

Dela Egiptenĭ trecŭ dansulŭ la *Israeliţĭ*, carĭ au statŭ aprópe o sută de anĭ sub domnia Faraonilorŭ, şi la acestŭ poporŭ era consideratŭ dansulŭ ca cultŭ religiosŭ. Amintimŭ dansulŭ regelui *Davidŭ*. Israeliţiĭ imitară pe Egipteniĭ păgânĭ şi în jocurile fanatice şi fantastice, d. e. când trecêndŭ ei prin Marea-roşiă, s'au rugatŭ şi au jucatŭ în jurulŭ viţelului de aurŭ la pólele muntelui Sinai.

La *Grecĭ* cei vechĭ se numia arta de a dansa *Orchestică*. Acésta şi musica erau părţile principale ale fiă-cărei scene dramatice de pe bină. Dér şi la ei degeneră dansulŭ, aşa d. e. jocurile lui *Bachus* se jucau cu entusiasmulŭ celŭ mai sĕlbatecŭ şi cu unŭ estasŭ fără marginĭ.

Romaniĭ întrebuinţară dansulŭ la începutŭ numai la serviciile divine. S'au fundatŭ *colegiĭ* de preoţĭ, dintre carĭ fiă-care stetea din câte 12 bărbaţĭ patriciĭ. Aceştia — servitorĭ ai ḑeului resbelului *Mars* — serbau ḑiua acestuia în Martie între cântece şi dansurĭ de arme, produse pe Forulŭ şi Capitoliulŭ romanŭ. Până când domnì la Romanĭ republica strictă în moravurĭ, dansurile nu s'au desvoltatŭ în modŭ deosebitŭ, deórece ei despreţuiau tóte dansurile, carĭ nu serveau scopurilorŭ religióse. Era o mare ruşine pentru fiă-care Romanŭ liberŭ, de a dansa în publicŭ, ba décă care-va cuteza sĕ danseze fiindŭ treazŭ, era declaratŭ de nebunŭ. Ast-felŭ arta acésta, care astăḑĭ este atâtŭ de respectată, atuncĭ o deprindeau numai sclaviĭ.

Numai pe timpulŭ împĕratului *August*, cam pe la a. 22 a. Ch., începură Romaniĭ a numĕra şi dansulŭ între artele frumóse şi a-lŭ privi ca unŭ feliu de artă de sine stătătóre. De aci apoi începură a pune, la crescerea fetelorŭ, mare pondŭ pe musică şi dansŭ.

Ca la Grecĭ, aşa şi la Romanĭ, esista dansulŭ *pantomimicŭ*. Acesta se desvoltă într'atâta, câtŭ poesia teatrală începù a dispăré şi publiculŭ alerga pătimaşŭ la dansurile acele. Incepêndŭ însĕ din suta a doua după Christosŭ, aceste jocurĭ deveniră demoralisătóre, aşa că în suta a cincea dispărură cu totulŭ.

Germaniĭ cei vechĭ cunosceau numai dansurĭ de bucuriă şi de arme. Mai alesŭ tinerii arătau în acestea mare desteritate. Simţulŭ poeticŭ germanŭ şi-a formatŭ în fantasia sa şi „joculŭ ielelorŭ“ şi „jocurile vrăjitórelorŭ“, din nóptea *Walpurgis*.

Timpurile însĕ se schimbară. Dansurile vechĭ nu stau în nicĭ o legătură cu cele moderne, şi nu corĕspundŭ conceptului, ce-lŭ avemŭ noi despre dansŭ. Şi noi esprimămŭ la dansŭ starea nóstră internă prin mişcărĭ corĕspunḑĕtóre, dér nu ale mânilorŭ şi ale capului, ci ale picióreIorŭ; mişcările trupului trebue sĕ fiă făcute cu dibăcie şi graţiă; sugetulŭ pentru arta dansului îlŭ póte oferi numai ceea ce póte fi esprimatŭ intuitivŭ şi esteticŭ prin mişcărĭ fórte variate. Ast-felŭ se contopescŭ singuratice simţeminte séu unŭ şirŭ întregŭ de stărĭ sufletescĭ, într'o acţiune sensuală.

Musica, împreunată cu dansulŭ, esprimă la olaltă simţĕmêntulŭ liricŭ în şi mai mare mĕsură.

Dansurile moderne se împartŭ în: *teatrale* şi *sociale*.

Dansulŭ teatralŭ culminéză în *Balet*, care are de-a corĕspunde pe deplinŭ recerinţelorŭ dramatice atâtŭ în conţinutŭ, câtŭ şi în formă, şi care adese se întreţese în opere séu drame. La începutul sutei XVI-a îlŭ aflămŭ în Italia, mai alesŭ la curtea din Turin. In Francia fù baletulŭ întrodusŭ prin *Valtagerini*, directorulŭ de musică alŭ Catarinei de Medici şi devenì fórte plăcutŭ.

In timpulŭ acela însĕ arta dansului era nutrită prin prea puţină putere dramatică şi nu simţia lipsă de întroducere şi interpretare prin cântatŭ şi recitaţiune. In

Şi totuşi s'a întêmplat... ŭ a avutŭ
Intrebăm acum: ce sco... rătorulŭ şi
tactica observată de ap... a 1/13 l. c.
acusaţii în pro.esulŭ d... rin aceea, că
alŭ „Foii Poporului“ ... usiune „multŭ
au adusŭ érăşĭ în dis... au bêrfitŭ în
dorita împăcare“, c... aţionale a „Ga-
contra atitudinei ... ii au rĕspunsŭ în
zetei“ şi că acus... Décă au avutŭ sco-
limba maghiară... andi mânia judecă-
pulŭ de a îmb... alesŭ o cale, care ane-
torilorŭ, ... se st... folosi, dér care negre-
voie le ... au av... trice causei naţionale;
şitŭ tre... acolo, ... tŭ intenţiunea de
décă în ... e, opiniun... printr'o astfelŭ de
a înar... egelatŭ num... eea publică română,
pr... s'a ...rĭ, cum se ...nai ei pe ei, căcĭ pe
cor... urorului, n... ede din rĕspunsurile
pro... e, că Ro... i-au putută amăgì a
cre... se se ... mânii în adevĕrŭ arŭ
pu... jurstă... gândéscă la o împăcare
ir... ile de faţă, chiar décă ju-
riulŭ din Cluşiu ar achita de-a rên-
dul pe toţi câţĭ suntŭ şi vorŭ fi
... şi înaintea torului lui?

Décă însĕ n'au avutŭ nicĭ scopulŭ dintâiu, nicĭ intenţiunea din urmă, atuncĭ sĕ ne spună ei înşişĭ, ce voiescŭ şi ce îi face mai alesŭ de nu potŭ încăpé de „Gazeta Transilvaniei“?

CRONICA POLITICĂ

— 4 (16) Martie

În şedinţa dela 13 Martie a **parlamentului austriacŭ** ministrulŭ-preşedinte *Windischgrätz*, rĕspundêndŭ interpelărei lui *Bianchini*, a declaratŭ, că scirile de mobilisare a douĕ corpurĭ de armată contra Serbiei nu suntŭ esacte. De asemenea nu este adevĕrată faima, după care întegritatea Serbiei ar fi ameninţată. Austro-Ungaria n'are nicĭ unŭ motivŭ de a părăsi politica ei binevoitóre şi leală faţă de Serbia. Ministrulŭ protestéză contra calificărei de „trupe croate“ dată de interpelatorŭ corpului 13 de armată. Armata austro-ungară este în tóte părţile sale o forţă militară unitară, sub comanda unui şefŭ supremŭ. S'ar atinge decĭ stima şi caracterulŭ armatei austro-ungare, décă s'ar admite consideraţiunĭ naţionale acolo, unde nu se potŭ găsì şi unde nu se potŭ căuta asemenea consideraţiunĭ.

*

Guvernulŭ rusescŭ a adusŭ la cunoscinţa Porţii, că în decursulŭ primăverei se vorŭ transporta pe **năile flotei voluntare rusescĭ** 1500 de soldaţĭ la insula Sachalin şi la alte puncte din Ostŭ, apoi 2000 de soldaţĭ din Wladiwostok la Odessa. În urma anunţării acesteia, făcută conformŭ tractatului, ce stă în vigóre, Pórta a rĕspunsŭ cu declaraţiunea, că numitelorŭ năi le va fi permisă trecerea prin Dardanele.

Ḑiarulŭ sêrbescŭ „*Zastava*“, ce apare în Neoplanta publică unŭ articolŭ, ce i-se trimite **din Bosnia**, care se sfîrşesce ast-felŭ: „Că óre până când vomŭ suferi bieţii de noi sub acestŭ jugŭ greu, n'o scie póte nicĭ viclénulŭ Bismarck, care a pusŭ acéstă cătuşă în grumaḑiĭ noştri, sub masca culturei apusene. Deja ar fi timpulŭ supremŭ, ca sĕ sfîrticămŭ insuportabilulŭ tratatŭ de Berlinŭ, sub care suferimŭ de 16 anĭ; sĕ sdrobimŭ lanţurile sclăviei şi după 516 anĭ sĕ devenimŭ şi noi odată liberĭ. In sórtea nóstră grea, fără de voiă trebue sĕ ne gândimŭ *la nobilii noştri fraţĭ, la Ruşĭ.* Ei au liberatŭ Bulgaria în timpŭ de 9 lunĭ, pe când noi de 16 anĭ ne svêrcolimŭ în nesiguranţă şi ne plângemŭ: străluci-va şi pentru noi raḑa ḑilei de libertate în véculŭ alŭ XIX?“

*

Din **Belgradŭ** i-se scrie lui „*Novoje Vremja*“, că atacurile pressei de-a doua mână contra lui Milan au luatŭ o formă atâtŭ de imposibilă, încâtŭ organulŭ Sêrbilorŭ radicalĭ, „*Odjek*“, se află îndemnatŭ, cu tótă ura radicalilorŭ către exregele şi cu tóte că a fostŭ confişcatŭ din causa atacurilorŭ asupra lui Milan, de a păşi cu declaraţiunea, că este singurulŭ organŭ alŭ radicalilorŭ, pentru care aceştia iau asupră-le rĕspunderea. — Milan voia se părăséscă Serbia în primele ḑile ale lui Martie, după-ce a aflatŭ, că aplanarea datoriilorŭ sale e imposibilă, pentru-că îi lipsesce spre scopulŭ acesta aprobarea Scupştinei, către care Milan nu cutéză sĕ se mai adreseze. Se suspiţionéză, că Milan voiesce sĕ se facă comisarŭ estra-ordinarŭ împreună cu Nicola Christicĭ şi se crede, că planulŭ acesta e causa petrecerei pré lungĭ a lui Simicĭ în Viena. Pe Simicĭ îlŭ ţinŭ de prea cu minte, decâtŭ sĕ mérgă în cursa lui Milan. Curtea, ministeriulŭ şi banca stau sub scutulŭ miliţiei şi a gendarmeriei.

Procesulŭ de pressă

alŭ „*Fóiei Poporului*“.

Cluşiŭ, 13 Martie 1894.

(Raportŭ specialŭ alŭ „Gazetei Trans.“)

(Fine.

După-ce acusatorulŭ şĭ-a făcutŭ acusa, a luatŭ cuvêntulŭ apĕrătorulŭ:

Dr. Stefanŭ *Popŭ*: D-sa négă, că articolulŭ încriminatŭ ar cuprinde în sine ură de rassă, séu agitare faţă de naţiunea maghiară, şi astfelŭ § 172 din codicele penalŭ nu se póte aplica aicĭ, căcĭ articolulŭ susŭ numitŭ e o simplă corespondenţă între învĕţătorulŭ Zalb şi acusatulŭ autorŭ alŭ articolului încriminatŭ. Zalb pretinde 25 fl. dela Petrovicĭ, ca şi când acesta din urmă i-ar fi băgatŭ în buzunarŭ, şi astfelŭ îlŭ suspiţionéză, dându-i 3 ḑile restimpŭ pentru trimiterea banilorŭ ér la casŭ contrarŭ face arătare contra lui.

Astfelŭ corespondenţei de mai susŭ n'ar fi trebuitŭ sĕ i-se dea o aşa importanţă, încât pentru ea sĕ trebuéscă a chiăma 3 acusaţĭ înaintea curţii cu juraţĭ din Cluşiu; celŭ multŭ e o vătĕmare de onóre faţă de învĕţătorulŭ Zalb.

Se miră, cum de banii lui Iuda au ajunsŭ a fi obiectulŭ codicelui penalŭ, căcĭ chiar evangeliştii Marcu, Mateiu şi Luca nu-lŭ judecă pe Iuda, căcĭ acesta a fostŭ numai unŭ simplu mijlocŭ a voinţei lui Dumneḑeu. Conceptulŭ de Iuda e cu totulŭ exegeticŭ şi n'ar fi trebuitŭ adusŭ şi aplicatŭ în codicele penalŭ, ca conceptŭ juridicŭ. Arată, că sub cuvêntulŭ „duşmanŭ“ nu se înţelegŭ Maghiarii. Amintesce pe contele Bethlen Gabor, care mai dĕunăḑĭ a declaratŭ în parlamentŭ pe întregŭ poporulŭ românŭ ca inimicŭ alŭ Maghiarilorŭ, şi în contra acestuia totuşĭ nu s'a sculatŭ nimenĭ.

Preşedintele îi reflectéză, că acésta nu se ţine de obiectulŭ procesului.

Apĕrătorulŭ continuă ḑicêndŭ, că voiesce numai sĕ arate, că acéstă espresiune nu se póte socoti de conceptŭ penalŭ, ci e numai o ilustrare. Intrébă, că óre plătesce-se, că décă doi învĕţătorĭ se cértă pentru 25 fl., sĕ se facă din acestŭ lucru bagatelŭ, neînsemnatŭ, unŭ aşa lucru mare, încâtŭ intentândŭ procesŭ, sĕ ne aduceţĭ pe noi şi pe D-Vóstrĕ aicĭ? Acésta e unŭ lucru ridiculŭ, o politică nefericită, care sciu, că nu ne va apropia unii de alţii. Arată apoi, că acusatulŭ e omŭ tînĕrŭ, la începutulŭ carierei; cere decĭ sĕ-lŭ lase sĕ-şĭ ajungă scopulŭ şi sĕ-lŭ achite.

Cu privire la ceilalţĭ acusaţĭ, adecă Rusu şi Popa Necşa, arată, câtŭ de nefericitŭ şi neacomodabilŭ e codicele acela de pressă, adecă patenta absolutistă austriacă, ce încă şi acum se ţine în vigóre. Cei doi acusaţĭ nu merită pedépsă, ei suntŭ cu totulŭ nevinovaţĭ. Cere achitare pentru toţĭ trei acusaţii, căcĭ ḑice, „*amŭ iubi împăcarea şi ni-arŭ plăcé sĕ ne apropiămŭ unii de alţii, căcĭ între noi Românii suntŭ mulţĭ, carĭ propagă acéstă apropiere pe cale amicală.* Din Septemvre începêndŭ nu mai este agitare, şi décă tribunalulŭ din Cluşiu încă totuşĭ va mai osêndi pe acusaţĭ, atuncĭ *cum va fi posibilă împăcarea?*“

Urméză unŭ casŭ cu totulŭ neobicĭnuitŭ. Preşedintele, ridicândŭ şedinţa pe 10 minute, pentru-ca juraţii sĕ se recreeze, se ridică juratulŭ Haller Rezsö şi ḑice că de multŭ se plângŭ juraţii din Cluşiu, că pe ei îi închidŭ, ca pe nisce robĭ, în decursulŭ pertractărei; în ordinaţiunea ministerială nicăirea nu se póte esplica acésta, ci acolo e vorbă numai despre aceea, ca cu ocasiunea hotărîrei finale, sĕ se retragă; dér despre aceea, că în timpulŭ pauselorŭ pertractărei sĕ fiă închişĭ, nu e vorbă. Chiar şi Curia a adusŭ în privinţa acésta o atare hotărîre. Continuă mai departe, că ei se supunŭ legei, dér nu unei esplicărĭ greşite, şi astfelŭ în numele soţilorŭ sĕi juraţĭ, cere ca sĕ-i lase la aerŭ liberŭ. Cere a se lua asta la protocolŭ.

La acésta se alătură şi Dobál Antal şi propune, ca tribunalulŭ sĕ se retragă şi sĕ aducă hotărîre în privinţa acésta.

Preşedintele arată, că o atare causă a juraţilorŭ se ţine de cerculŭ sĕu de activitate şi astfelŭ permite juraţilorŭ, sĕ se depărteze. Responsabilitatea o ia asupră-şĭ.

Urméză pausă de 10 minute.

După pausă urméză replica lui Lázár. Amintesce, că apĕrarea a fostŭ la locŭ, regretă însĕ, că cuvintele lui conciliante au fostŭ caracterisate dreptŭ frase marĭ. Işĭ apĕră érăşĭ pre dragulŭ sĕu Zabb. Se ocupă apoi de tema predilectă a împăcărei între Românĭ şi Ungurĭ, sulevată de apĕrătorulŭ St. Popŭ. In legătură cu acésta aduce înainte escursiunea studenţilorŭ din Blaşiu la Cluşiu, escursiune, pe care a desavuat'o şi condamnat'o „*Gazeta Transilvaniei*“. Spune apoi, că în rêndulŭ trecutŭ Rusu Şirianu s'a purtatŭ moderatŭ şi s'a apĕratŭ vorbind de împăciuire, însĕ „*Gazeta Transilvaniei*“ i'a atacatŭ pentru acésta destulŭ de aspru şi pe elŭ şi pe apĕrătorŭ. Face apoi declaraţia, că décă ar sci, şi décă ar fi sigurŭ, că va urma împăciuirea, elŭ şĭ-ar retrage acusa; apoi provocă pe acusaţĭ sĕ caute ei mai întêiu punctele de împăcare, şi le vorŭ afla.

La replica acusatorului rĕspunde apĕrătorulŭ Stefanŭ Popŭ. Dênsulŭ declară, că voesce sĕ fiă scurtŭ şi sĕ amintéscă numai esenţialulŭ. Arată, că nu află nicĭ o invidiă, séu ură faţă de naţiunea maghiară în articolulŭ încriminatŭ, prin urmare nicĭ § 172 nu se póte aplica aicĭ. Se miră de posiţia favorabilă, în care a pusŭ procurorulŭ pe Rusu, când a ḑisŭ adecă, că în rêndulŭ trecutŭ a fostŭ moderatŭ în apĕrare şi spune, că décă totuşĭ nu lŭ vorŭ achita, atuncĭ nu e logică în replica procurorului. Cu privire la casulŭ, ce l'a adusŭ înainte acusatorulŭ, despre desavuarea, ce a dat'o „Gazeta Transilvaniei“ lui Rusu şi apĕrătorului, pentru-că — cum ḑise d-lŭ Lázár — au vorbitŭ de împăcare, d-l Popŭ eşindu-şĭ din sărite, a scăpatŭ — cu voiă, fără voiă — ridicula frasă: „*Gazeta*“ *nu represintă opinia publică a Românilorŭ*, ér „Tribuna“ i-a şi condamnatŭ ţinuta din incidentulŭ acestui atacŭ“.

După acésta preşedintele resumă decurgerea pertractărei. Juraţii se retragŭ şi reapărêndŭ, dupa o scurtă consultare, Haller Rezsö cetesce verdictulŭ, care sună:

1) Este în articolŭ agitare în contra naţionalităţii (cod. pen. § 172) — *10* da, *2* nu. 2) Petrovicĭ e autorulŭ articolului? — 12 da. 3) Vinovatŭ e Petrovicĭ? — 10 da, 2 nu. 4) Conţine publicarea articolului neatenţiune şi negrije? (a redact) — 12 da. 5) Rusu e redactorulŭ? — 12 da. 6) Vinovatŭ e Rusu? — 8 da, 4 nu. 7) Greşit'a în contra § 84? — 12 da. 8) Popa Necşa e editorulŭ? — 12 da. 9) Vinovatŭ e Popa Necşa pentru neatenţiune şi negrije? — 12 nu.

Procurorulŭ cere faţă de Petrovicĭ pedépsă mijlociă şi 200 fl. amendă. Pentru Rusu 2 lunĭ şi 500 fl. amendă.

Apĕrătorulŭ mulţămesce pentru achitarea lui Popa Necşa şi se rógă de o pedépsă minimă pentru ceilalţĭ doi acusaţĭ. Tribunalulŭ se retrage pentru a aduce sentinţa următóre:

G. *Petrovicĭ* e judecatŭ la *2 lunĭ închisóre de statŭ* şi 20 fl. pedépsă în banĭ, séu 2 ḑile închisóre. 1. *Rusu Şirianulŭ* la *15 ḑile închisóre*, ér din cauţiunea foii se confiscă 100 fl. *Popa Necşa achitatŭ.*

Pentru apĕrătorŭ se judecă 40 fl. despăgubire din visteria statului.

Pertractarea se finesce la 3/41 óre după améḑĭ.

*

Raport.

Privitorŭ la incidentulŭ provocatŭ în procesulŭ de mai susŭ, prin observările făcute din partea procurorului şi ale apĕrătorului asupra atitudinei „Gazetei Transilvaniei“, 'i se raportéză lui „*Budapesti Hirlap*“ următórele:

„Momentulŭ însemnatŭ alŭ pertractării de aḑĭ a fostŭ *tonulŭ moderatŭ şi im-*

---

anulŭ 1697, *Antonie Hobart de la Motte* reformă baletulŭ întru atâta, încâtŭ îi dĕdŭ direcţia sa originală şi adevĕratŭ artistică.

In timpulŭ acesta începură a dansa în baletŭ şi femei, însĕ până la 1790 nu ajunseră la o dasvoltare deosebită. *Noverre* (*Jean George*), unŭ măestru de dansŭ renumitŭ francesŭ, ridică baletulŭ, pe la mijloculŭ sutei XVIII-a, la nivoulŭ de sine stătătorŭ şi-lŭ împărţi în balet de operă şi dramaticŭ. Asemenea reforme geniale în baletŭ făcură şi alţii d. e. Vincenzo *Galleotti* în Kopenhaga etc.

Ce se ţine de dansurile sociale, aceste suntŭ mai multŭ de natură lirică. De soiulŭ acesta de dansurĭ se ţinŭ diversele dansurĭ naţionale, dintre carĭ fiă-care, atâtŭ ce privesce ritmica, câtŭ şi melodia este fórte deosebitŭ de celalaltŭ. Vomŭ aminti numai câteva:

Menuetul, dansulŭ acesta graţiosŭ, îşĭ are originea în Francia, de unde peste totŭ s'au lăţitŭ cele mai multe dansurĭ de balŭ. Caracterulŭ musicalŭ alŭ acestui dansŭ este unŭ tempo încetŭ şi ritmicŭ. Se ḑice, că l'a inventatŭ renumitulŭ compositorŭ *Giovanni Battista Lully* din provincia Poiteau. Astăḑĭ e îmbĕtrânitŭ şi înlocuitŭ prin *Scherzo*, unŭ dansŭ cu caracterŭ umoristicŭ, pe care l'a aplicatŭ în modŭ escelentŭ măestrulŭ *Beethoven* în creaţiunile sale nemuritóre.

Unŭ altŭ dansŭ socialŭ este *Valsulŭ*, unŭ dansŭ nemţescŭ, veselŭ şi plăcutŭ. La începutŭ se dansa încetŭ, mai târḑiu însĕ, după ce prepondera valsulŭ vienesŭ, trecŭ în valsulŭ repede şi degeneră în valsulŭ bachanticŭ. Compositorii cei mai renumiţĭ de valsurĭ suntŭ *Straus*, *Lanner*, *Gungel*, *Ivanovicĭ* şi *Waldteufel.*

Quadrilulŭ este unŭ danţŭ vioiu, francesŭ, care se danséză cu părechea. Quadrilele de călăreţĭ se danséză de câte patru despărţĕminte, fiă-care din câte 8 până în 12 bărbaţĭ îmbrăcaţĭ în vestminte colorate varii, ca sĕ se pótă deosebi de olaltă. Şi dame iau câte odate parte activă la petrecerile aceste interesante.

Polca este unŭ dansŭ socialŭ fórte iubitŭ, vioiu şi iritătorŭ, care, după unii îşĭ trage numirea dela *Polonia*, după alţii dela cuvêntulŭ bohemŭ „*pulka*“, adecă jumĕtate, deórece se danséză cu paşĭ de jumĕtate. In Praga se dansa jocul acesta deja de la 1834. Directorulŭ de musică *Pergler* l'a întrodusŭ în 1835 în Viena şi măestrulŭ de dansŭ *Raab* în anulŭ 1840 în Parisŭ cu succesŭ strălucitŭ. La începutŭ se dansa polca numai în teatre, salóne şi balurĭ, mai târḑiu devenindŭ populară, a începutŭ a se dansa în diferite localurĭ de jocŭ. Musica ei este fórte simplă.

Mazurka, numită şi *masur*, este unŭ dansŭ vioiu, graţiosŭ, naţionalŭ polonesŭ, la care de regulă poporulŭ polonŭ şi cântă. Acum este lăţitŭ prin tótă Europa, se înţelege în parte modificatŭ.

Polonaisa, numitŭ italienesce *Polacca*, este unŭ dansŭ naţionalŭ polonesŭ, cunoscutŭ în tótă Europa. Dansulŭ acesta are unŭ caracterŭ seriosŭ, sublimŭ, mişcările suntŭ fórte line; renumită este aşa numita *Polonaisa a lui Kosciusko* (Susŭ, fraţĭ, la rĕsbunare) şi Polonaisele escelente ale prinţului *Mihail Kleophas Oginski.*

Intre dansurile naţionale suntŭ de amintitŭ şi *contra-dansurile* cu speciele lorŭ, apoi *Francaisulŭ* vioiu şi *Anglaisulŭ* iubitŭ, *Plattlerulŭ* bavarezŭ, *Tarantella* italiană, *Căluşarulŭ* românŭ şi *Csárdásulŭ* ungurescŭ.

V. S.

păciuitorŭ, în care au vorbitŭ atâtŭ acusatorulŭ, câtŭ și acusații. Acusații *Petrovicĭ* și *Russu* au datŭ rĕspunsurile *în limba maghiară* la întrebările, ce li-s'a făcutŭ, pe când, cei ce au figuratŭ în procesele de naționalitate de până acum, au ocolitŭ demonstrativŭ limba maghiară. Apĕrătorulŭ Stefanŭ *Popŭ* a accentuatŭ *în deosebĭ*, că între ei, Românii, *pe lângă ultraiștĭ, alŭ cărorŭ organŭ este „Gazeta Transilvaniei“, este și o partidă mai moderată, care vosce sĕ se împace.* Când însĕ mai târdiu acusatorulŭ publicŭ a amintitŭ, că în ce modŭ durŭ a atacatŭ *„Gazeta“* orĭ ce aproriere, advocatulŭ Popŭ l'a întreruptŭ dicêndŭ:

„— *„Gazeta“ a încetatŭ de-a mai representa opiniunea publică.*

„Totŭ acésta a declarat'o și acusatulŭ Russu“.

In raportulŭ lui *„Magyar Hirlap“* cetimŭ următórele:

„După pausă, acusatorulŭ publicŭ a accentuatŭ în replica sa, că décă ar sci, că din acésta ar urma apropiere (între Românĭ și Maghiarĭ — Red.) și-ar retrage acusațiunea; dér totdéuna ei (Românii) s'au ridicatŭ contra împăciuirei. Esemplu pentru acésta este ceea ce s'a întêmplatŭ nu de multŭ în Clușiu, când popii valahĭ au făcutŭ mare sgomotŭ; ba esemplu e însușĭ Russu, pe care l'a atacatŭ *„Gazeta Transilvaniei“* pentru-că s'a apĕratŭ moderatŭ“.

„Apĕrătorulŭ rĕspunde, că *„Gazeta Transilvaniei“* nu mai representă adĭ opiniunea publică“.

Lui *„Erdélyi Hiradó“* i-se raportéză astfelŭ:

„...Am salutatŭ împăcarea Blășienilorŭ, dér față cu acésta amŭ observatŭ, că întrégă pressa română a respinsŭ acéstă împăcare. Mai departe în rêndulŭ trecutŭ Russu Șirianulŭ încă a pledatŭ pentru împăciuire; noi amŭ primitŭ acésta cu bucuriă, din contră însĕ *„Gazeta Transilvaniei“* l'a condamnatŭ. Așa-dér e rêndulŭ Românilorŭ, ca sĕ câștige între ei aderenții pentru împăcare. In fine spune, că décă acum, după unŭ verdictŭ de achitare, ar înceta ura română, nu i-ar pare rĕu (procurorului), dér n'o crede acésta“.

Ear *„Kolozsvár“* raportéză, că rĕspundêndŭ la replica procurorului

„apĕrătorulŭ a făcutŭ acea însemnată enunciațiune, că „Gazeta Transilvaniei“ nu representă opiniunea publică și că „Tribuna“ numai decâtŭ a și condamnatŭ atitudinea acestei foi“.

SCIRILE ȚILEI.

— 4 (16) Martie

Guvernulŭ ungurescŭ pentru pressa „română“. Lucru mare. Guvernulŭ ungurescŭ are o deosebită grijă pentru rĕspândirea „culturei“ între Românĭ. Mai acum câțiva anĭ a înființatŭ revista *„Ungaria“*, ce-a pus'o sub conducerea cunoscutului filomincinosŭ Moldován Gergely, și în acéstă revistă neîntrecutulŭ și marele savantŭ în scrintiturĭ scóte la ivélă „comóra“ de limbă și literatură română trecută prin procesulŭ de purificare alŭ nou iscusitului „filologŭ“ din capitala Kulturegylet-ului. Dér nu-i destulŭ atâta. Părintesculŭ guvernŭ, aflândŭ, că „proștii“ de Valahĭ nu vrĕu sĕ dea parale pe „Ungaria“, canalulŭ de scurgere alŭ infecțiilorŭ unui renegatŭ, s'a încăpățînatŭ și a mai scosŭ o fóiă cu numele *„Poporulŭ“* sub conducerea lui G. *Alexics*, omŭ totŭ atâtŭ de iscusitŭ în ale „literaturei“ și prosto..,. pardon, filologiei, ca și archirenegatulŭ din Clușiu. Fóiei „Dreptatea“ i-se scrie acum, că prin fostulŭ confiniu militarŭ a începutŭ a se trimite gratuitŭ pe la țĕranĭ fóia „Poporulŭ“. Ba în timpulŭ diu urmă s'au trimisŭ notariatelorŭ ad circulandum revista „Ungaria“ pentru abonare și lățire. — Din parte-ne nu observămŭ, decâtŭ că cei ce și-au perdutŭ mințile și simțulŭ românescŭ, sĕ priméscă aceste foi

—o—

Biblioteca lui Kossuth. Ludovicŭ Kossuth și-a vêndutŭ înainte cu câte-va lunĭ biblioteca sa prețiósă museului naționalŭ maghiarŭ din Budapesta. Actulŭ de predare alŭ bibliotecii sale „națiunii“ a sositŭ în 14 l. c. la Budapesta, *în onórea căruia s'a datŭ unŭ banchetŭ.* Actulŭ numitŭ îlŭ începe Kossuth astfelŭ: *„Eu, Kossuth Ludovicŭ, órecând cetățénŭ, deputatŭ, ministru și guvernorŭ, acum esilatulŭ Ungariei, cetățénŭ alŭ Italiei independente*, aducŭ din orașulŭ Turinŭ la cunoscință....“ Sĕrmanulŭ Kossuth! Dér de sigurŭ biblioteca l'a costatŭ pe museu frumóse parale!

—o—

Revoluția din Brasilia. „Agenția Reuter“ află din Lisabona, că după scirĭ autentice și oficiale din Brasilia, amiralulŭ insurgentŭ *Saldanha* a fugitŭ pe corveta portugesă „Mindells“, alŭ cărei comandantŭ a cerutŭ la Lisabona instrucțiunĭ pentru înapoiarea corăbielorŭ insurgente praședintelui Peixoto. — Se telegrafiază din Rio de Janeiro „Agenției Stefani“, că amiralulŭ insurgentŭ *Gama* a oferitŭ sĕ capituleze cu condițiile următóre: Inapoiarea forturilorŭ și corăbiilorŭ insurgente, predarea prisonierilorŭ, dreptulŭ pentru amiralulŭ și pentru ofițerii sĕi sĕ se retragă în străinătate sub pretecția guvernului portughesŭ, garanția, că se va ierta viața soldațilorŭ și mateloților insurgenții.

—o—

Disolvarea camerei englese. Sir *Harcourt* a declaratŭ la camera comunelorŭ din Londra, că guvernulŭ va face apelŭ țĕrii pentru-ca sĕ se pótă pronunța asupra atitudinei ambelorŭ partide. Câtă vreme maioritatea camerei comunelorŭ va sprijini guvernulŭ, acesta va continua sĕ presinte proiectele din programulŭ sĕu.

—o—

1 Unŭ mijlocŭ de casă ieftinŭ. Pentru regularea și conservarea unei mistuiri bune se recomandă cunoscutele prafurĭ Seidlitz ale lui Moll. Cutii originale 1 fl. bucata. Se póte căpăta dilnicŭ pri postă de cătră farmacistulŭ A. Moll, liferentulŭ curții din Viena Tuchlauben 9 In farmaciile din provinciă sĕ se cĕrĕ preparatul lui Moll provĕdutŭ cu marca de contravenție

Din camera ungară.

Desbaterea asupra căsĕtoriei civile.

Ședința dela 12 Martie.

Primulŭ vorbitorŭ a fostŭ în ședința acésta deputatulŭ **Mezei Mor,** care protestă contra asertiunei, că guvernulŭ ar fi adusŭ acestŭ proiectŭ *numai de dragulŭ Jidovimei.* Căsĕtorii între Jidanĭ și creștinĭ se întêmplă și acum în Ungaria pe fiă-care dি, dovadă numĕrósele familii ungurescĭ, în carĭ s'au întêmplatŭ asemenĭ căsĕtorii și carĭ suntŭ de unŭ patriotismŭ necontestabilŭ. Deosebirea va fi în viitorŭ, că pe când astădĭ statulŭ îlŭ silesce pe Jidanŭ, décă vré sĕ se căsĕtoréscă cu unŭ creștinŭ, ca sĕ-și părăséscă mai întâi legea, pe atuncĭ în viitorŭ acéstă sîlă nu se va mai face asupra lui. Primesce proiectulŭ. — **Deésy Zoltán:** e mândru, că póte urma pe Apponyi, care a avutŭ curagiulŭ de a se opune curentului greșitŭ alŭ opiniunei publice. — **Bornemisza Lajos:** Cui vré guvernulŭ sĕ-i încredințeze purtarea matriculelorŭ. Notarilorŭ, pentru carĭ publiculŭ trebue de multe-orĭ sĕ-și plătéscă darea sa de câte 4 orĭ? Nu primesce proiectulŭ, ci se alătură la proiectulŭ de resoluțiune alŭ lui Apponyi.

Ședința dela 13 Martie.

Issekutz Viktor combătŭ proiectulŭ, alăturându-se la proiectulŭ de resoluțiune alŭ lui Apponyi. — **Hock János** vorbesce despre indisolubilitatea căsĕtoriei și dice, că acésta a fostŭ întotdéuna unŭ puternicŭ zidŭ de apĕrare pentru moralitatea publică. Proiectulŭ distruge tradițiile trecutului, atacă libertatea consciinței catolicilorŭ, elŭ este rușinea liberalismului, nu-lŭ primesce. — **Remete Géza** polemiséză cu Eötvös și dice, că pentru de-a face pe cetățenĭ sĕ simtă puterea statului, începêndŭ din légănŭ și până la mormêntŭ, ba și dincolo de mormêntŭ, nu-i lipsă de căsĕtoria civilă obligătóre. Nu primesce proiectulŭ.

Armata rusésca.

De unŭ timpŭ încóce necontenitŭ se vorbesce de înmulțirea armatei rusescĭ și de concentrarea ei în garnisónele vestice ale imperiului. Se înțelege, că Rusia în mare parte, a făcutŭ și face înarmările aceste colosale, ca sĕ țină pașĭ cu celealalte state și sĕ nu rĕmână înapoi; împrejurarea acésta însĕ contribue, ca nu numai pressa rusésca, căreia îi place susținerea echilibrului militarŭ, sĕ se ocupe cu armata și cu înarmările ei, ci și poporațiunea țĕrei, care sufere greutățile dărilorŭ. Și din punctulŭ de vedere alŭ acesteia, nu se póte vorbi de ceva lucru îmbucurătorŭ.

Înainte de tóte arŭ fi de amintitŭ *trupele de reservă.* Până înainte cu puținŭ timpŭ au constatŭ trupele de reservă rusescĭ din 28 de regimente infanteriă, europene, și 8 caucasice, carĭ tóte au fostŭ împreunate în 7 brigade. Afară de aceste erau în Rusia européna încă 53, în Caucas încă 10 batalióne de infanteriă, de sine stătătóre, carĭ în timpŭ de resbelŭ aveau sĕ formeze douĕ regimente complete. Pentru de a pregăti însĕ deja în timpŭ de pace mobilisarea și instruirea acestorŭ trupe, s'au înființatŭ 15 comande de brigadă și fiă-cărui comandantŭ i-s'a detașatŭ câte unŭ oficerŭ superiorŭ din statulŭ majorŭ, ca șefŭ de statŭ majorŭ alŭ brigadei respective. Totodată s'a ridicatŭ la fiă-care batalionŭ de reservă statulŭ efectivŭ cu 21 de suboficierĭ și profesioniștĭ. *Mĕsurile aceste se iau de altcum numai în timpŭ de resbelŭ.*

Regimentele de tunarĭ înființate în 1892 s'au înmulțitŭ în anulŭ acesta încă cu douĕ regimente nóuĕ. *Inmulțirea acésta dovedesce, că Rusia se pregătesce pentru eventualitatea, décă ar avé se atace fortărețe mai tarĭ.*

Brigadele de vênătorĭ, carĭ în anulŭ trecutŭ au fostŭ dotate numai cu câte 2 baterii, capĕtă acuma câte unŭ despărțĕmêntŭ separatŭ cu munițiune de artileriă.

În fine ar fi de amintitŭ reorganisarea și întărirea *trupelorŭ de graniță.* Acestea până la finea anului trecutŭ au constatŭ din 11 generalĭ, 162 oficerĭ superiorĭ, 670 oficerĭ și 24,542 soldațĭ, și suntŭ împărțite în 28 de brigade, dintre carĭ 10 suntŭ postate în nemijlocită apropiere de granița austriacă, ér 8 de cea germană. Chiămarea acestora în timpŭ de pace este de a apĕra granițele și de a împedeca contrabanda. Brigadele suntŭ împărțite în despărțĕminte, aceste în detașamente și detașamentele în posturĭ. Comandantulŭ unei brigade este unŭ colonelŭ, alŭ unui despărțĕmêntŭ unŭ căpitanŭ, alŭ unui detașamentŭ unŭ oficerŭ inferiorŭ și alŭ unui postŭ unŭ suboficerŭ. Trupele aceste, constătătóre totŭ din ómenĭ alesĭ, au chiămarea, *de a fi în totŭ momentulŭ pregătite de marșŭ și de a cunósce referințele de terenŭ și de granițe, fórte bine.* A fostŭ însĕ nefavorabilă pentru trupele aceste de graniță împrejurarea, că aveau multŭ de a face cu amploiațĭ civilĭ, ba erau in parte și supuse unorŭ anumițĭ oficianțĭ civilĭ. Pentru de a încungiura influența acésta dăunăciósă disciplinei militare, în timpulŭ celŭ mai nou s'au reorganisatŭ trupele de graniță: ele formézĕ acuma *„corpurĭ de sine stătătóre“*, alŭ căror comandant supremŭ s'a numitŭ generalulŭ *Swinin.* Afară de acésta ele acum suntŭ neatêrnătóre de oficiele civile de vamă și vorŭ fi supuse directŭ ministrului de rĕsboiu, deórece până acuma stau încă sub ministrulŭ de finanțe. Valórea militară a trupelorŭ de graniță a câștigatŭ fórte multŭ prin reorganisațiunea amintită, și înmulțirea numĕrului lorŭ cu 1178 de infanteriștĭ și 126 călĕrețĭ, ce s'a făcutŭ mai dilele trecute, dovedesce evidentŭ, că în ce mĕsură se nisuescŭ cercurile militare rusescĭ, de a-le asigura puterea, care lĭ-e de lipsă pentru resolvarea eventualelorŭ probleme de resbelŭ.

Concertŭ filarmonicŭ.

Mercurĭ séra s'a datŭ alŭ doilea concertŭ filarmonicŭ sub direcțiunea d-lui Antonŭ *Brandner* și cu concursulŭ d-șórei Leontina *Gärtner* și a musicei orășenescĭ.

Prima piesă, cântată de întréga orchestră filarmonică, a fostŭ: *„Weihe des Hauses“*, de *Beethoven.* O problemă fórte grea acésta, atâtŭ pentru filarmoniștĭ, câtŭ și pentru publicŭ, când e vorba de musica gravă, seriósă, sublimă a lui Beethoven. Limba acestuia este o limbă, pe care puținĭ, fórte puținĭ o înțelegŭ. Cei mai mulțĭ din sînulŭ onoratului publicŭ vorbescŭ despre musică clasică, pictură clasică, sculptură clasică, ca și de unŭ lucru, ce s'ar înțelege de sine și cu care nu trebue omulŭ sĕ-și sdrobéscă multŭ capulŭ, — nu cugetă însĕ și nu înțelegŭ, că décă sciințele reale recerŭ în viață unŭ sacrificiu enormŭ pentru de a le învĕța și pricepe, artele frumóse recerŭ unŭ sacrificiu îndoitŭ, care trebue respectatŭ, — și pentru aceea artele trebue multŭ studiate! D-lŭ Brandner merită tótă lauda, căcĭ a datŭ sĕ guste publicului una din cele mai grele opere ale lui Beethoven, ca sĕ-lŭ facă sĕ înțelégă, ce va se dică în adevĕrŭ studiarea și esecutarea corectă a unei astfelŭ de opere musicale. Dorimŭ sĕ-i fiă încoronate cu succesŭ nisuințele. Orchestra filarmonică, în care au fostŭ și patru dame, și-a împlinitŭ peste totă așteptarea, gréua sa problemă.

A doua piesă a fostŭ *Concertulŭ lui Molique in D-dur* pentru violoncelŭ, cu acompaniare de orchestră, predatŭ de d-șóra Leontina *Gärtner.* Amŭ avutŭ fericirea de a audi cânteculŭ d-șórei și la concertulŭ din luna trecută, și și acum, ca și atuncĭ nu putemŭ dice altceva, decâtŭ că d-sa este o adevĕrată artistă din creștetŭ până în tălpĭ. Sĕ pretindă omulŭ orĭ-ce va voi dela ea: eleganță, bravură, tehnică, dulcéță, finețe... tóte le va avé, și numai de una e pĕcatŭ: ca d-șóra Gärtner sĕ fiă nevoită a cânta pe unŭ instrumentŭ de-o calitate și construcțiă inferióră, cu tóte-că, precum amŭ auditŭ, violoncelulŭ d-sale sĕ-o fi costatŭ multe parale.

Ultima piesă: *Symphonia 3. A-moll de Mendelssohn* a fostŭ primită de publicŭ mai cu multă grațiă, decâtŭ cea dintâiu; și nu e mirare: Mendelssohn deși clasicŭ, e fórte ușorŭ, sbóră, saltă, plutesce, e melodiosŭ și pentru aceea află mai bună trecere la publiculŭ ascultătorŭ. Audêndŭ tonurile aceste plăcute, ușóre, se părea că întréga sală de concertŭ oftéză una, ca și când ar fi scăpatŭ de o povară grea...

Nu putemŭ încheia șirele acestea fără de a repeta, că atâtŭ d-lŭ Brandner, câtŭ și orchestra lui fidelă, merită deplină recunoscință și laudă, pentru ceea-ce a prestatŭ. Suntemŭ sigurĭ, că décă și nu din altă parte, dér în sine însușĭ vorŭ simți concertanții o mulțumire completă de ródele ostenelelorŭ, ce și le-au datŭ, pentru succesulŭ bunŭ alŭ concertului.

Scirĭ telegrafice.

Parisŭ, 16 Martie n. Ĕrășĭ s'a aruncatŭ o bombă la întrarea în biserica Madelaine. Atentatorulŭ însușĭ a fostŭ omorîtŭ și mai mulțĭ gravŭ rănițĭ. S'a constatatŭ, că este unŭ anarchistŭ belgianŭ.

Turin, 16 Aprilie. Bóla lui Kossuth (aprindere de plumânĭ) se agravéză din dি în dি.

DIVERSE.

Domino celŭ flămândŭ. La unulŭ dintre cele mai strălucite balurĭ mascate, pe carĭ le da regele Sacsoniei, Augustŭ celŭ Tare, apărŭ unŭ Domino mascatŭ în galbinŭ, care întrândŭ pe ușa salonului, se duse ață în buffetŭ. Cu unŭ apetitŭ estraordinarŭ consuma elŭ la mâncărĭ și, beuturĭ apoi ĕrășĭ se depărta, pentru ca nu multŭ după aceea sĕ apară din nou și sĕ jăfuéscă buffetulŭ. Augustŭ celŭ Tare, unŭ mare admiratorŭ a prestațiunilorŭ multilaterale ale puterilorŭ omenescĭ, la începutŭ nu se putea d'ajunsŭ mira de apetitulŭ celŭ mare alŭ mascei celei galbene. Vĕdêndŭ însĕ, că și pentru a dcua-spre-decea ŏră se ivesce totŭ acelașĭ Domino și totŭ cu acelașĭ apetitŭ prăpădesce totŭ ce-i stă înainte, nu se putŭ răbda sĕ nu întrebe, că cine este persóna de sub „Domino?“ Spre cea mai mare satisfacțiă a sa aflà, că garda polonesă, ce era de pază, și-a procuratŭ unŭ Domino de colóre galbină, în care s'au îmbrăcatŭ pe rêndŭ toțĭ 12 ostașĭ din gardă; ast-felŭ unulŭ câte unulŭ se ducea în buffetŭ la mâncărĭ și beuturĭ bune. — *O...*

Proprietarŭ: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Gregoriu Maiorŭ.**

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Cursulŭ pieţei Braşovŭ.

Din 16 Martie 1894.

Bancnote rom.	Cump.	9.83	Vênd.	9.86
Argintŭ român.	„	9.75	„	9.80
Napoleon-d'orĭ	„	9.85	„	—.—
Galbenĭ	„	5.80	„	—.—
Ruble rusescĭ	„	—.—	„	—.—
Mărcĭ germane	„	60.50	„	61.—
Lire turcescĭ	„	—.—	„	—.—
Scris. fonc. „Albina„ 6%		—.—	„	—.—
„ „ „ 5%		101.50	„	102.50

Cursul la bursa din Viena.

Din 15 Martie 1894.

Renta ung. de aurŭ 4%	117.85
Renta de coróne ung. 4%	95.10
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	126.15
„ „ „ „ argint 4½%	102.—
Oblig. „ „ „ de ost. I. emis.	123.25
Bonurĭ rurale ungare	95.25
„ „ croato-slavone	99.—
Imprum. ung. cu premii	152.50
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin.	143.50
Renta de hârtie austr.	98.10
„ „ argint „	98.10
„ „ aurŭ „	119.95
Losurĭ din 1860	149.50
Acţii de ale Băncei austro-ungară.	1029.—
„ „ ung. de credit	438.50
„ „ austr. de credit	366.25
Napoleond'orĭ	9.91
Mărcĭ imp. germ.	61.02½
London (lire sterlinge)	124.85
Rente de coróne austr.	97.70

Nelinişterea publicului produsă prin instigaţiunĭ rĕutăcióse şi neadeverate precum şi relaţiile ce s'au ivitŭ în urma acestei împrejurărĭ au făcutŭ pe direcţiune sĕ se decidă a propune **lichidarea băncii.** — Pentru liniştita şi favorabila esecutare a acestei lichidărĭ s'a stabilitŭ cu cassa de economii generală din Braşovŭ (Kronstädter allg. Sparkasse) o înţelegere, după care acestŭ institutŭ, conformŭ publicaţiunei sale de astădĭ, garantéză plătirea depunerilorŭ.

DIRECŢIUNEA PRIMEI BANCE TRANSILVANE IN BRAŞOVŬ.

394,2—2

Prafurile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, décă fiăcare cutiă este provĕdută cu marca de apĕrare a lui A. Moll şi cu subscrierea sa.

Prin efectulŭ de lecuire durabilă alŭ **Prafurilorŭ-Seidlitz de A. Moll** în contra greutăţilorŭ celorŭ mai cerbicóse la **stomachŭ şi pântece**, în contra cârceilorŭ şi acrelei la stomachŭ, **constipaţiunei cronice**, suferinţei de ficatŭ, **congestiunei de sânge**, haemorhoidelorŭ şi a celorŭ mai diferite **bóle femeescĭ** a luatŭ acestŭ medicamentŭ de casă o rĕspândire, ce cresce mereu de mai multe decenii încóce.— **Preţulŭ unei cutii-originale sigilate 1 fl. v. a.**

Falsificaţiile se vorŭ urmări pe cale judecătorescă.

Franzbranntwein şi sare a lui Moll.

Veritabilŭ numai, décă fiecare sticlă este provĕdută cu marca de scutire şi cu plumbulŭ lui **A. Moll.**

Franzbranntwein-ulŭ şi sarea este fórte bine cunoscută ca unŭ **remediu poporalŭ** cu deosebire prin trasŭ (frotatŭ) alină durerile de **şoldină şi reumatismŭ** şi a altorŭ urmărĭ de rĕcélă **Preţulŭ unei sticle-originale plumbate 90 cr.**

Apă de gură-Salicyl a lui Moll.

(Pe basa de natron Acid-salicilicŭ)

La întrebuinţarea ţilnică, cu deosebire importantă pentru copii de orĭ-ce etate şi adulţĭ, asigurĕză céstă apă de gură conservarea sănĕtósă şi mai departe a dinţilorŭ. **Preţulŭ sticlei provĕdute cu marca de apĕrare a lui A. Moll 60 cr.**

Trimiterea principală prin

Farmacistulŭ A. Moll, c. şi r. furnisorŭ alŭ curţii imperiale Viena, Tuchlauben 9.

Comande din provinciă se efectuéză ţilnicŭ prin rambursă postală.

La deposite sĕ se cérĕ **anumitŭ** *preparatele provĕdute cu iscălitura şi marca de apĕrare a lui A. MOLL.*

Deposite în Braşovŭ: la d-nii farmaciştĭ **Ferd. Jekelius, Victorŭ Roth, Fr. Kellemen** şi **Ed. Kugler**, engros la **D. Eremia Nepoţii, J. L. & A. Hesshaimer, Teutsch & Tartler, Fritz Geisberger.**

77,—40.

Apropiindu-se SESONULŬ de

PRIMĂVARĂ şi VARĂ

recomandŭ

Stofe de vestminte bărbătescĭ calitate fórte bună.

Stofe Kamgarn cele mai nouĕ mostre fórte solide şi valoróse.

Stofe pentru copiĭ, mostre de gustŭ, fórte durabile.

Postavurĭ şi flanele, în diferite colorĭ, de calitate bună.

Anton Brossek

fabrica de postavŭ,

Braşovŭ strada Nouă Nr. 36.

388,3—3

Grand Magasin „Au Prix Fixe",

BRÜDER HIRSCH & COMP.,

Viena, Graben Nr. 15.

Pentru **SESONUL de PRIMĂVARA şi VARA** **avemŭ unŭ asortimentŭ** de totŭ exquisită şi fórte apreciatŭ de Noveautes de **stofe de lână negre şi în colorĭ. Mătăsării, veritabilŭ Pondis indianŭ, Crepóne englescĭ şi franţuzescĭ, Battiste, a-jour-Mousseline engl., stofe de inŭ** pentru haine de copii, **colóre naturală şi colorate: Atlas, Satin, Levatins** etc. etc. Din menţionatele articule notămŭ preţurile la:

Foulé Indienne / **Serge-Kammgarn** / **Kammgarn franţuzescŭ** } **de o colóre** . . . . . 90 cmt. latŭ per mtr. fl. —.78; 100 „ „ „ „ 1.25, 1.50; 120 „ „ „ fl. 1.85

Changeant- şi **stofe moderne-Noppe** . 85 cmt. latŭ, cu 38 cr., 42 cr., cu mătase 50 cr.

Rayé à soie . . . . . lână curată 90 cmt. latŭ, per mtr. fl. —.75

Beige mellé . . . . . 90 „ „ „ „ „ —.35

Crepons, ... lână curată 90/100 cmtr. latŭ, per mtr. 85 cr., fl. 1, fl. 1.20, 1.35, 1.50

Sevilla şi **Droché changeant** . . . . . lână curată, 90 cmt. latŭ per mtr. fl. 1.10

Constanţa . . . . . „ „ 120 „ „ „ „ „ 1.50

Honspun englesŭ . . . . . „ „ 130 „ „ „ „ „ 1.80

Chevlot „ . . . . . „ „ 120 „ „ „ „ „ 1.35

Fanchonette à soie (jumetate mătase) . . . . „ „ 100 „ „ „ 1.50, 1.75

Arabella-Diagonale . . . . . „ „ 120 „ „ „ „ fl. 1.10

Dagmar (fórte cu efect) . . . . . lână curată 120 cmt. latŭ per mtr. fl. 2.—

Norfolk (fórte cu efectŭ) . . . . . „ „ 95 „ „ „ „ „ 1.50

Vogolgne englesŭ (fără concurenţă) . . . . . „ „ 120 „ „ „ „ „ —.85

Stofe moderne negre . . . . . 90/120 ctm. latŭ, per mtr. dela 75 cr. până la „ 3.75

Stofe de spălatŭ (cu garanţă ca veritabile de spălat)

Levantine desenurĭ din cele mai moderne . . 76/80 ctm. latŭ per metr. 28, 35, 40 şi 48 cr.

Battiste franţuzescĭ cu de enurĭ, fórte moderne . . . . . 78 ctm. latŭ, per mtr. 42 cr.

Crepóne engl. şi franţuzescĭ . . . . . 70/75 „ „ „ 35 şi 45 cr.

A-jour-Mousselin engl. verit. albŭ şi creme 60 ctm. latŭ, pr mtr. 38, 45, 50, 55, 60, 65, 75 „

Mousselin-broché (agangiatŭ de firma nóstră) . . 80 cmt. latŭ. per mtr. 95 cr. şi fl. 1.20

Pongis şi Faulards de mătase verit. indianŭ 56/58 „ „ „ fl. 1.50, şi 1.75

In salónele a etagiului prim a doua case, grandiosŭ şi magnificŭ arangiate cu totŭ comfortulŭ, suntŭ espuse cele mai noue, şi mai de gustŭ modele originale de **Toaletă, Bluse, Confecţiuni** precunŭ şi **pălării de dame,** asupra cărora cu doosebire atragemŭ atenţia on. Dómne.

În **etagiulŭ alŭ doilea ateliere proprii** unde suntŭ cele mai validitate puterĭ angagiate.

În **localităţile suterane**, unŭ asortimentŭ grandiosŭ de **Covóre, perdele de paturi, perdele de dantele** şi **stofă, Portiere diferite, Plapune de flanelŭ,** cumŭ şi de vară, **Garniture de patŭ** şi **masă** etc. etc.

Renumele vestitŭ alŭ firmei nóstre garantéză pentru executarea reală a comandelorŭ cu preţurile fixe şi cele mai ieftine.

Grand Magasin „AU PRIX FIXE" este celŭ mai mare şi mai bogatŭ asortatŭ în Monarchia Austro-Ungară, din care causa **una din rărităţile Vienei.**

Jurnale de moda pompos ilustrate

colecţie completă de mostre la cerere franco.

Cumpĕră la Schmied şi nu la Schmiedel. (Este unŭ proverbŭ.)

Acestŭ proverbŭ se potrivesce la **stabilimentulŭ meu celŭ mare,** care cumpără cantităţĭ marĭ de marfurĭ; avêndŭ cheltuielĭ puţine potŭ vinde şi eftinŭ.

Mostre atragĕtóre pentru mușterii privaţĭ gratis şi franco. Caete cu mostre, cum nu s'aŭ mai vedutŭ până acum, pentru **croitorĭ,** nefrancate.

Stofe pentru îmbrăcăminte.

Peruvien şi **Dosking** pentru onoratulŭ **clerŭ** stofe prescrise, pentru uniformele **funcţionarilorŭ c. r.**, asemenea pentru **veteranĭ, pompierĭ, gimnasticĭ, livrée-urĭ,** postavurĭ pentru **biliarde şi mese de jocŭ, loden** obicĭnuitŭ şi impermeabilŭ pentru **rocurĭ de vênătóre, stofe de spălatŭ, pleduri de voiagiu** dela **fl. 4—14** etc.

Cine voiesce a cumpĕra **postavurĭ eftine, solide, trainice, din lână curată,** ér nu sdrenţe eftine carĭ nu preţuescŭ nicĭ câtŭ cusutulŭ croitoriului, sĕ se adreseze la

Joh. Stikarofsky în Brünn. (Manchestern, Austriei.)

Depositŭ permanentŭ de postavurĭ peste ½ milióne florinĭ.

Trimiterea numai cu Ramburse.

Corespondenta în limba germană, boemă, maghiară, polonă, italiană, francesă şi englesă.

355,11—24.

Sosirea şi plecarea trenurilorŭ în Braşovŭ.

Sosirea trenurilorŭ în Braşovŭ:

1. Dela Pesta la Braşovŭ:

Trenulŭ de persóne: 8 óre diminéţa.
Trenulŭ accel.: 2 óre 9 min. după am.
Trenulŭ mixtŭ: 10 óre 25 minute séra.

2. Dela Bucurescĭ la Braşovŭ:

Trenulŭ accel: 2 óre 18 min. după am.
Trenulŭ mixtŭ: 7 óre 1 minute séra.
Trenulŭ accel.: 10 óre 17 minute séra.

3. Dela Zêrnescĭ la Braşovŭ.

Trenulŭ mixtŭ: 6 óre 10 min. diminéţa.
Trenulŭ mixtŭ: 1 óră 14 min. după am.

4. Dela Ch.-Oşorheiu la Braşovŭ.

Trenulŭ depersóne: 8 óre 18 min. dimin.
Trenulŭ mixtŭ: 1 óre 49 min. după am.
Trenulŭ mixtŭ: 6 óre 56 min. séra.

Plecarea trenurilorŭ din Braş.:

1. Dela Braşovŭ la Pesta

Trenulŭ mixtŭ: 5 óre 10 min. diminéţa.
Trenulŭ accel.: 2 óre 45 min. după am.
Trenulŭ de persóne: 7 óre 43 min. séra.

2. Dela Braşovŭ la Bucurescĭ:

Trenulŭ accel.: 5 óre 15 minute dimin.
Trenulŭ mixtŭ: 11 óre înainte de amédĭ.
Trenulŭ accel.: 2 óre 19 min. după am.

3. Dela Braşovŭ la Zêrnescĭ:

Trenulŭ mixtŭ: 9 óre 5 min. diminéţa.
Trenulŭ mixtŭ: 4 óre 55 min. după am.

Dela Braşovŭ la Ch.-Oşorheiu.

Trenulŭ de persóne: 5 óre 46 min. dimin.
Trenulŭ mixtŭ: 8 óre 50 minute a. m.
Trenulŭ mixtŭ: 3 óre 10 min. după am.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.